

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14 и 10/15), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О

ЗА МЕДИЦИНСКОТО ЗГРИЖУВАЊЕ ПРИ ФЕБРИЛНИ КОНВУЛЗИИ ВО ИНФЕКТОЛОГИЈА И ПЕДИЈАТРИЈА

Член 1

Со ова упатство се утврдува медицинското згрижување при фебрилни конвулзии во инфектологија и педијатрија.

Член 2

Начинот на медицинското згрижување при фебрилни конвулзии во инфектологија и педијатрија е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при фебрилни конвулзии во инфектологија и педијатрија по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за практикување на медицина заснована на докази при фебрилни конвулзии во инфектологијата и педијатријата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/13).

Член 5

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-2715/1
27 февруари 2015 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

ФЕБРИЛНИ КОНВУЛЗИИ

МЗД Упатство
18.4.2013 Последна промена 12.12.2010
Heikki Rantala

- Основни податоци
- Причини за конвулзии асоцирани со висока температура
- Критериуми за “типични” фебрилни конвулзии
- Индикации за специјалистички преглед
- Превенција и прва помош на фебрилни конвулзии во домашни услови
- Поврзани извори

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

- Мора да се обезбеди ефективна прва помош за време на напад.
- Мора да се исклучи инфекција на централниот нервен систем.
- На родителот мора да му се даде совет за препознавање на конвулзиите; букален мидезолам или ректален диазепам мора да има за домашна употреба.

ПРИЧИНИ ЗА КОНВУЛЗИИ АСОЦИРАНИ СО ВИСОКА ТЕМПЕРАТУРА

- Фебрилни конвулзии (едноставни или комплексни)
- Знаци за инфекција на ЦНС (менингитис, енцефалитис)
- Знаци за инфекција асоцирана со метаболно нарушување (хипогликемија, хипонатремија)
- Едноставните или бенигните фебрилни конвулзии се најчести

КРИТЕРИУМИ ЗА ФЕБРИЛНИ КОНВУЛЗИИ

- a) Возраст на детето помеѓу 6 месеци и 6 години.
  - b) Детето има телесна температура над 38,5⁰С. Температурата не мора да била забележана пред појавата на конвулзиите и конвулзиите може да бидат прв знак за покачена температура.
  - c) Едноставните фебрилни конвулзии имаат кратко времетраење- вообичаено траат 1 до 2 минути, но не подолго од 15 минути. Конвулзиите се тонично-клонични и за време на нивното траење детето е без свест. Тонично-клоничниот напад е симетричен. Во некои случаи нема конвулзии а детето само омлитавува.
  - d) Комплексните фебрилни конвулзии траат подолго од 15 минути или конвулзиите се асиметрични или се повторуваат првите 24 часа или се придружени со асиметрична пареза на екстремитетите (Тодова пареза).
- Секоја инфекција која оди со фебрилност може да биде тригер за фебрилни конвулзии. 5% од децата развиваат фебрилни конвулзии; две третини од овие деца имаат напад со кратко времетраење.

ИНДИКАЦИИ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНВЕСТИГАЦИИ

- Ако родителот се јави да пријави фебрилни конвулзии што се случиле во домашни услови и од кои детето веќе закрепнало треба да се увериме дека конвулзиите навистина кратко траеле, биле симетрични и по нападот детето е контактибилно.
- Нападот кај фебрилно дете може да биде знак за менингит или енцефалит и затоа дете кое првпат има фебрилни конвулзии мора да биде прегледано од доктор.
- Ако детето е добро по нападот и има уреден невролошки статус нема потреба да се задржува во болница, но на родителите мора да им се даде детален совет и инструкции како да ја следат состојбата на своето дете.
- Ако нападот трае подолго од 5 минути и ако се повторува неколку пати во истата фебрилна епизода детето секогаш треба да биде упатено во болница по давањето на потребната терапија.
- ЕЕГ или неуроимидинг не е потребен во случај на фебрилни конвулзии дури и ако се повторуваат со следни фебрилни состојби. Овие иследувања се прават само во случај ако детето пројави и афебрилни конвулзии.

ПРЕВЕНЦИЈА И ПРВА ПОМОШ НА ФЕБРИЛНИ КОНВУЛЗИИ ВО ДОМАШНИ УСЛОВИ

- Ако детето имало фебрилни конвулзии, во 20-30% може да се повторат при нови фебрилни болести.
- Последователните фебрилни епизоди се третираат на ист начин како и фебрилноста на кое било друго дете бидејќи нема докази дека агресивниот третман на покачената температура ќе превенира нов напад на фебрилни конвулзии.
- Сепак, родителот во домашни услови треба да има ректален диазепам (0.5 мг/кг ТТ) или букален мидазолам (0.4-0.5 мг/кг ТТ) и треба да му се дадат детални инструкции како да ги користи.

ПОВРЗАНИ ИЗВОРИ

29.5.2012

Овој извадок е креиран и ажуриран од Издавачкиот тим на EBMG

- Кохранови прегледи
- Други збирни докази

Кохранови прегледи

- Профилактичко давање на лекови за фебрилни конвулзии веројатно може да нема корист (ннд-**D**)
- Paracetamol-от се чини не е подобар од физичките методи во превенцијата на фебрилните конвулзии кај деца со температура (ннд-**D**).

Други збирни докази

- Конвулзиите се третираат побрзо со интраназалното давање на midazolam отколку со интравенозното давање на diazepam (ннд-**C**).

Литература

- Rosman NP, Colton T, Labazzo J, Gilbert PL, Gardella NB, Kaye EM, Van Bennekom C, Winter MR. A controlled trial of diazepam administered during febrile illnesses to prevent recurrence of febrile seizures. N Engl J Med 1993 Jul 8;329(2):79-84. **PubMed**
- Sadleir LG, Scheffer IE. Febrile seizures. BMJ 2007 Feb 10;334(7588):307-11. **PubMed**

Article ID: re 100205 (029.011)
© 2014 Duodecim Medical Publications Ltd

Hannu Jalanko

Последен пат прегледано за ажурирање на 18.4.2013 • Последна промена 12.12.2010

Article ID: ebm00674 (029.011)

© 2014 Duodecim Medical Publications Ltd

- 1. EBM guidelines, 18.4.2013, www.ebm-guidelines.com,**
- 2. Нема промени во упатството до 2014 година**
- 3. Упатството треба да се ажурира еднаш на 2 години.**
- 4. Предвидено е следно ажурирање во 2016 година.**

**Упатството го ажурирал: Доц. Д-р. Катарина Ставриќ
Координатор: Проф. Д-р. Катица Зафировска**